

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

MIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Választási mozgalmak.
- Hozajön a király.
- Pörösködés — az örökség.
- Az aradi állatszanatórium.
- Tizenkétéves menyecske házassági szerződése.
- Bécsiek tüntetése a trónörökös ellen.
- Hol van Cserna Endre?
- Férjgyilkos asszony a bírál előtt.

Kell az obstrukció?

Arad, április 28

A régi Justhok egyike — aki csak író volt és Justh Zsigmondnak neveztek — azt mondta egy alakjának, a parasztfilozófusnak száján keresztül: valahogy csak lesz, sehogy még sohase volt. Az újabbik Justh a politikus és pártvezér, akinek tehát több jogcime van a bölcseségre — azt mondja: majd megmutatom, hogy sehogy se lesz! Tudniillik a parlamentben. Ha többsége is lesz valamilyik pártnak, akár a munkapártnak, akár Kossuthéknak, vagy csak Vázsonyi Vilmosnak is: ő obstruálni fog s lehetlenné tesz minden parlamenti cselekvést, alkotást. Sőt nincskizárva, hogy akkor is obstruálni fog, ha neki lesz valami csoda folytán többsége.

Szóval: az obstrukció az ő választási programja, amelyet az ő jelöltjei is jobbára magukévá tesznek. Mind nem, mert például Eber Antal dr. a kassai kereskedők kérdésére,

a pártvezér jelszavával szemben, az obstrukció ellen nyilatkozott. De Justh Gyulának ez a programja. Meg kellene tőle kérdezni, hogy ki és mi ellen akar obstruálni. Mert így nagyon általánosságban hangzik. Obstruálni lehet például valamely törvényjavaslat ellen, ha a kisebbség úgy gondolja, hogy ennek a törvényjavaslatnak törvényerőre való emelkedését minden áron meg akarja akadályozni. De vajjon melyek lesznek azok a törvényjavaslatok? Arra is tudunk példát, hogy a kisebbség annyira elégedetlen volt valamely kormányzat működésével, hogy a költségvetési törvény elfogadását is megakadályozta, csak hogy a kormánytól szabaduljon. S így lett a magyar alkotmányos életben visszatérő, sőt állandó jelenség az ex-lex állapot. Azokat az okokat, melyek ezeket a súlyos alkotmányjogi állapotokat előidézték, most nem akarjuk feszegetni. De arra viszont igazán nem lehetünk elkészülve, hogy akadjon egy párt, mely egy választási hadjáratban a törvényen kívüli állapotnak állandóságát hirdesse. Mert mit jelent a parlament összeülése előtt az obstrukció hirdetése egyebet, mint azt, hogy a törvényen kívüliséget, amelyet még az előző kormány alatt ugyancsak Justh Gyula és pártja idézett elő, az ideiglenességből teljesen kivetkőztetve, állandó intézménynyé fejlessze?

Megkérdezhetnők Justh Gyulától,

hogy vajjon obstrukciós programját miképpen kívánja összeegyeztetni az önálló banknak 1911. január elsejére való felállításával? Ha a képviselőház egybeülése után nyomban obstruálni kezd és ha Justh Gyula politikája érvényesül, miképpen tudja e rövid idő alatt az önálló bankot megalkotni? Ugy tudjuk, a függetlenségi és 48-as párt az általános egyenlő választójog megalkotását is emlegeti melleleg. Vajjon ezt a nevezetes reformot miképpen véli az obstrukcióval megalkotni? De úgy gondoljuk, ezek felesleges kérdések. A magyar Bismarck annyit mindenestre megtanult elődjétől, hogy a következetesség nem emberi tulajdonság. Még nemrég a többség jogát reklamálta a hatalmat. Aztán a nemzeti akarat nevében a bankot január 1-ére. Később az általános egyenlő választójogot. Ezek mind elmúlt dolgok, elhasznált fegyverek. Most vadonatújra köszörült szabályát villogtat: a kisebbség jogát, az obstrukciót.

Igazán nehéz objektív véleményt alkotni Justh mostani szerepléséről. Ha az obstrukció hirdetése egyszerű kortesfogás volna, melylyel naiv és hiszékeny választókat akar törbe ejteni, még hagyján. De ezuttal egy országos párt választási programjáról van szó és ennek a pártnak a mult országgyűlésen relatív többsége volt. A párt vezére ma is azt hirdeti, hogy övé lesz a többség, olyan ellenállhatatlan-

Egy legénnyel kevesebb.

Írta: Vértessy Gyula.

Rongyos határszéli tót falucskában feküdt már fél esztendő óta két szárad huszár.

Átkozott garnizon volt. A falu intelligenciáját Weisz ur képviselte, a nagykereskedő és nagytrafikos Weisz ur; az egyetlen cipővel rendelkező hatalmasság Beresztyóc benszülőttjei közül. (Azaz, hogy ő se volt benszülőtt, csak oda szakadt valahonnan Galiciából hódító hadjáratra, ami sikerült is, mert a jámbor tótosoktól lassanként összeszedte a határ minden művelhető pár holdacskaját.)

Rajta kívül nem akadt a faluban se kaputos, se eszmas ur. Csak hetenként egyszer nézett be a szomszéd nagyközösgéből, piszkos bőrkabátban, sarat gyuró nagy eszmasokban a körjegyző ur, meg kéthetenként egyszer a másik faluból való filialis káplán.

Szóval: a társadalmi élet Beresztyócon nem volt elsőrendű és így nem csoda, ha a tiszt urak bevették az átkozódásaik közé, hogy tartson az Isten legalább egy esztendeig Beresztyócon.

Ugy hónap elején ugyan teremtettek a tiszt urak maguk körül egy kis életet; vendégszereplésekre kihordván a városból egy-egy elzúllott chanssonettet vagy kasszirfrájlát, s rendezvén annak a tiszteletére fényes pezsgős murikat; de a legénység bizony hónap elejétől

végéig egyebet sem tett, mint halálra unta magát.

A lovak szőre már úgy ragyogott a sok kefélestől, mint a napsugár; még a patkókat is fényesre kefélték a huszárok nagy unalmukban, de hát se kefélni, se aludni nem lehet reggeltől estig, estétől reggelig. Korcsmába pedig nem volt szabad járni. Kegyetlenül szigorú volt a parancs a kapitány ur megmutatta, hogy nem érti a tréfát.

Mult szombatn vittek el tíz huszárt a brigádárstomba, akik korcsmába mertek menni s ott belekerültek a verekedésbe.

Mert ezért nem volt szabad a korcsmajrás. A kutya tótok halálra gyűlölték a daliás magyar gyerekeket, holmi elszeregett Anesák, Hankák miatti érthető okokból. Mihelyt a krumplicoru tót legények mentét meg piros sapkát látnak, hát megvesznek és szedik elő a bicskákat.

A minap is agyon szurt egy tót legény egy huszárt. Hanem föl is kötök, ha van igazság az égből! Ma még itt őrzik a rongyost, de holnap beviszik a megyéhez, ott majd elbánnak vele.

A huszárgyerekek a leszurt pajtásuk szomorú sorsáról beszélgetnek. Nagy elkeseredéssel.

Még, hogy az a rühes tót le merete szurni, amérthogy az Anesájánál találta! No bizony, érdemes volt azért a repedszarku tót leányért elpusztulni egy olyan deli legénynek!

De minek is viszik be a megyéhez azt a gyilkost? Adnák ki nekik, majd szétszednék őt. Minek hóhérra költeni egy ilyen nyomorult tótért!

A községbáznál őrzik a gyilkost. Minden órában váltják az őrt. A következő soros: Hajnal Pista.

Ezért is dühöse. Mert Pista a legjobb dalos legény, oszt épp most nagyon fájna foguk egy kis jó nótára. És ott kell strázsálni azt a tót bitangot! Ok pedig mehetnek aludni a tyukokkal.

Ámbár, mint maguk között eldöntik, Hajnal Pista kezd már nem érni semmit sem. Különösen a mai nap, mintha elhagyta volna a ró ázó kedve. Egyet se dudolt még el azokból a szép szomorú nótákból, melyek olyonok voltak a huszárgyerekek lelkének, mint a Hortobágnak az eső.

Mindig olyan busongó kedvű legény volt a Pista, de talán azért is nótázott olyan szépe. Most azonban, egy pár nap óta, csak busult és nem nótázott.

Immel áncra, nagy kunyorálásra gyujtott rá egy-egy nótára, de aktor is holmi bolondos kopogós frissre, mintha maga is félne tőle, hogy nagyon neki talál busulni, ha szomoruba kezd.

Egész nap bujt a többi elől. Valami levelet kapott otthonról, azt betűzgette egész nap.

Mi lehet abban a levélben? Próbálják ugratni.

nak hiszi az obstrukció varázsát. Az az elementáris komikum, a mely ebben a hadjáratban megnyilatkozik, eltörpült a mélységes felháborodással szemben, mely ezt a végzetes és gyászos szereplést kíséri. Nincs az a önző pártérdek, mely feledtetni tudná, hogy az a párt, melyhez a nemzet nagy rétegei annyi reményt, illuziót fűztek, mint juthatott a párt vezetőinek és tagjainak hataloméhsége, politikai iskolázatlansága és tehetetlensége folytán a veszedelmes züllésnek ebbe a szegényletes állapotába.

Az obstrukciónak, mint választási programnak hirdetése talán arra mégis jó, hogy a választók és a majdan összeülő képviselőház nagy többsége pártkülönbség nélkül ismerjék fel, hogy végre elérkezett az obstrukcióval való végleges leszámolásnak ideje. Bármint gondolkodják valaki a fizikai és technikai obstrukción, olyan józan választó és képviselő nem akad ebben az országban, hogy a költségvetés nélküli kormányzást, a törvényhozás alkotó és ellenőrző munkájának örökös megbénítását állandósítani kívánja. A jövő országgyűlésen tehát két irány kerül egymással szembe. Az állandó obstrukció iránya az egyik, a parlament munkaképességének biztosítása a másik. E két irány között választani kell.

A horvát választói reform. Fővárosi tudósítónk jelenti: Tomasics Miklós horvát bán két napja a Semmeringen vendége volt Khuen gróf miniszterelnöknek és ez idő alatt részletesen megtárgyalta vele a horvát választói reform tervezetét. Ma a bán a miniszterelnökkel együtt utazott Bécsbe és onnan vele Budapestre is. A legközelebbi minisztertanácsban a horvát bán is részt vesz, amikor ezt a tervezetet fogják megvitatni. A bán ezután ismét Bécsbe utazik és a király elé terjeszti előzetes szentesítés végett a választójogi tervezetet, melyet aztán legközelebb a horvát tartománygyűlés elé terjeszt.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Egerből jelentik: Hevesmegyéből eddig mindig függetlenségi képviselőket küldtek a parlamentbe. Egyszer győzedelmeskedett Egerben Lukács László három szótöbbséggel, azóta azonban Eger is mindig függetlenségi képviselőket választott. Az ellenzékot tehát módfelett elkeserítette, hogy az új alakulás igen erős tért foglalt a vármegyében s Egerben is Samassa József bíboros érsek és Szmrecsányi Lajos felszentelt püspök nyíltan a nemzeti munkapárt jelöltje, Zichy János gróf mellé állottak. Mindenféle híresztelésekkel igyekeznek maguk mellett hangulatot teremteni. A püspökről azt iratják ellenzéki lapokban, hogy azért állt Zichy mellé, mert az érsek mellett koadjutor akar lenni, a pártvezetőségről pedig mindenféle rágalmakat terjesztenek, amelyek azonban a polgárság körében nem találnak hitelt. Kísérletet tettek az ellenzékiek arra is, hogy Szederkényi Nándor Kossuth-párti és Babocsay Sándor Justh-párti jelöltek visszalépjenek és Apponyit kérjék fel, de ez a terv nem sikerült, mert Babocsay kijelentette, hogy jelöltségéhez ragaszkodik. E miatt fokozódott az ellentét a két függetlenségi párt között és ezalatt tetemesen gyarapodik Zichy János gróf tábora, különösen a vasárnapi programbeszéd óta.

Pozsony: Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, az első kerület képviselőjelöltje, május 10-én érkezik ide és 12-én mond programbeszédet. A kereskedelemügyi miniszter május 11-én megtekinti a pozsonyi gyárakat, a postaépület építését és a városi műveket.

Sátoraljaujhely: Kazy József földmivelésügyi államtitkár, a sátoraljaujhelyi kerület nemzeti munkapárti jelöltje tegnap reggel Sátoraljaujhelyre érkezett, hogy bejárja a kerület kisebb községeit. Az államtitkár május 8-án mond programbeszédet, amely alkalomra Tisza István gróf is Ujhelybe érkezik.

Lugos: A munkapárt jelöltje Plósz Sándor volt igazságügyminiszter.

Törökbecse: A munkapártnak két jelöltje van: Bogdán Zsivkó és Rankovics Szilárd. A nemzetiségek is két jelöltet léptettek fel.

Zichyfalva: Obicsán Lázár fellépett demokrata parasztprogrammal.

Pancsova: Gráber László dr. Justh-párti visszalépett.

Csákova: Eddig három jelölt van: Dobroszláv Péter Justh párti, Manasz Gyula és Dési Géza budapesti ügyvéd, mindkettő munkapárti.

Békéscsaba: A függetlenségi párt jelöltje Ursziny János dr.-t, a munkapárt Kazy József államtitkárt. Kazy táviratilag tudatta, hogy nem fogadja el a jelöltséget, mire Jeszenszky Sándornak, az O. M. G. E. főtitkárának ajánlották fel, aki azonban Bernáth István volt alkotmánypárti képviselőt ajánlotta, agrárprogrammal. Bernáth a jelöltséget elfogadta.

Békés: Ivánka Imre Kossuth-párti, aki a múlt héten visszalépett, megint fellépett. Ellenjelöltje Kecskeméthy Ferenc, Justh-párti.

Szarvas: Haviár Dániel Justh párti ellen Zsilinszky Mihály volt államtitkárt jelölték.

Verec: Három jelölt harcol: Láng Lajos volt kereskedelmi miniszter, munkapárti, Heeg Reinhold pángermán és Gallovich Jenő függetlenségi.

Gyöngyöspataj: Balasovics Ödön Kossuth-párti visszalépett és így ifj. Erdély Sándor munkapárti jelölt áll szemben Csépany Géza Justh-pártival. Erdély most járja be kerülete községeit.

Poroszló: Malatinszky György Kossuth-pártival szemben Fálóp Zoltán tiszafüredi főszolgabíró lép fel munkapárti programmal.

Pétervásárhely: Keglevich György gróf munkapárti az egyedüli jelölt.

Cellőmők: A két Kossuth-párti jelölt, Maróthy László dr. volt képviselő és Ostffy Lajos dr. megyei tb. főjegyző sorra járják a kerület községeit és programbeszédet mondanak. Mindkét jelölt kortesei élénk agitációt fejtenek ki a jelöltek érdekében. A kerületben igen heves küzdelemre van kilátás.

Nagykaroly: A függetlenségi polgárság nem elégedett meg Károlyi József gróf pártonkívüli 48-as jelölésével és tegnapi értekezletén Csutorás Albert református lelkészt jelölte Kossuth-párti programmal. Csutorás a jelöltséget elfogadta.

- Ugy-e a szeretőtől van?
- Nem.
- Hát a korcsmárostól, akinek tartozol?
- Fenét.
- Hát?
- Az édes szülemtől.

Erre aztán nem faggatják tovább. De nem is kell. Vall magától is. Mielőtt elindulna a tótot őrizni, rágyújt egy nótára. Új nóta. Gyönyörű szép nóta. Tudja isten, honnan vette a legényt. A lelkéből-e, vagy hallotta mástól? Ki tudja, hogy terem a magyar nóta? Csak úgy születik. Együtt a virágnnyilással, a hajnalhasadással; együtt a napsugár nevetésével, az égbolt barnára borulásával.

A szövege ráillett valami ismerős melódiára és a legények lekörmölték hamarosan és másodrendre már együtt fújták Pistával:

Valahonnan levél jött a kaszárnyába;
Aki írta, könyvet is hullatott rája.
Akinek szólt, azt olvasta ki belőle:
Édes fiam, ma volt nálunk egy lánynak az esküvője.

Valahová levél ment a kaszárnyából;
Akinek szólt, azt olvasta az irásból:
Édes anyám, ne busuljon, nincs más hátra,
Mindössze csak egy legénnyel kevesebb a kaszárnyába...

— Majd gondoljatok rám mindig, ha fujtátok.

- De furcsán beszélsz Pista, mintha testamentumról gondolkodnál. Csak nem félsz a tótól? Nem szur az már le senkit. Vason van.
- Nincs az. Ki is szokhat.
- Ha szokik, lepuskázod.
- De hát ha mégis kiszökik.
- Az a te bajod lesz komám. Főbe lőnek érte.
- Főbe e?
- Abba ám.
- Bolond história vóna — mormogta elmenőfélben.

A tót legény a pitvarablaknál állt, mikor Pista odaért:

- No Janó, felkötnék — szólt oda neki.
- Nem bánom, de zenyim ellenség is meghalt.
- Nagyon szeretted a szeretőt?
- Nagyon.
- Bolond tót, hiszen megcsalt.
- Mégis csak szeretnyi enyim drága dusinka.

— Hát rá nem haragszol?
— Mének haragudnyi. Ő nem tehetnyi róla. Legény jött, Hanka nem bírta vele, gyenge nipség volt, leánykának könnyű fejtelforgatni. Nem ő hibája, legényé, Hankának istenke is megbocsát...

— Meg, meg; az a jó tót isten megbocsát.

Abbahagyja a beszédét s előveszi a nagy levelet. Elolvassa még egyszer. Isten tudja, ha nyadszor. Kivülről tudja már:

— Szerelmes fiam, férhő ment a Julcsa. De ne busulj, hitvány vót, hogy így tartotta meg az esküvésit. De persze a Fősvény Gyurkának két házhelyjussa van az apja után — te meg szógalegény vagy, hát odafordult a Julcsa szíve a két házhely felé...

— Oda — verje meg az Isten! — mormogja a legény elkeseredetten. Hej, ha most hazamehetne, ha le merné szurni azt a legényt! Csak hogy ő nem merné ám. Ez a tót bátor, de ő gyáva. Irtózik a vértől. Haza fog menni és szó nélkül fogja tűrni, hogy éli le az életét más mellett az ő Julcsája. Pedig az volt neki mindene. Anélkül nem élet az élete. De ahhoz is gyáva, hogy főbe puffantsa magát. Hanem ha más lőné főbe! Ha ki eresztené est a tótot?

Ez a gondolat megkapja a lelkét s a behálózó gondolat alól nem tud már szabadulni. Sziate öntudatlan nyitja fel az ajtót a rabnak:

— Eredj Janó. A kertek felül, a Kriván felé. Egy óra alatt a hegyekben lehatsz...

A tót legény leborul eléje s még a csizmáját is eszokolja. Alig bírja kituszkolni.

Mikor aztán nyomát se látja már, elkezd dugolgatni:

— Mindössze csak egy legénnyel kevesebb a kaszárnyába...

Akkor is azt dugolgatta, mikor vasra verve vitték a sánofogságra...

Férjgyilkos asszony a bírái előtt.

Az albertirsai gyilkosság. — Tíz évi fegyház.

Távirati tudósítás.

Arad, április 28

Albertirsán 1908. év május 11-én rémes gyilkosság történt. Egy iszákos férj agyonzaklatott, boldogtalan felesége fiával és bátyjával együtt meggyilkolta az urát, holttestét pedig a disznóólban elásta.

A gyilkosságot az ügyészi vádirat a következőkben ismerteti: D. Simon Mátyás vincellér 26 évvel ezelőtt nőül vette Hefner Erzsébetet, akitől öt gyermeke származott. A házasság mindvégig a lehető legboldogtalanabb volt. Simon ugyanis dologkerülő, iszákos ember volt s egész keresetét pálinkára költötte el. Ha a korezmából hazajött, durván bánt családjával s feleségét és gyermekeit folyton ütötte-verte. Legidősebb Mihály nevű fia emiatt meg is szökött a szülői háztól s csavargó lett belőle. 1907-ben a házasság külön váltak egymástól. Az asszony hazaköltözött gyermekeivel együtt bátyjához, Hefner Pálhoz. A férjet pedig garázdá magaviselete miatt a ceglédi főkapitányság illetékességi helyére, Szolnokra toloncoltatta. Az elesavargott fiú e birre hazament anyjához és szorgalmas munkával járult hozzá a család eltartásához. Ámde a nyugalom és boldogság nem tartott sokáig. Egy szép napon újból megjelent a férj s mert javulást ígért, az asszony megbocsájtott neki. A javulásból azonban nem lett semmi. Simon ismét inni kezdett s megint ütötte-verte családját. A boldogtalan asszony végső kétségbeesésében rábeszélte bátyját, Hefner Pált és Mihály nevű fiát, hogy gyilkolják meg az urát. Ezek hosszas vonakodás után teljesítették az asszony kívánságát.

A korezmából hazatérő férjet lefogták és egy cukorspárgával megfojtották. Holttestét ideiglenesen a disznóólban ásták el, majd éjszakának idején kivették innen s az udvar végén ásott gödörben temették el. Az ifju Simon Mihály aznap éjszaka világá ment. Hiába kereste a csendőrség, a rendőrség, még a mai napig sem találták meg.

A gyilkosság csak hónapok múlva derült ki. Simon Mátyásné és Hefner Pált letartóztatták. Az ügyészség a nyomozás adatai alapján gyilkosság büntette címén emelt vádat ellenük.

A pestvidéki esküdtbíráóság előtt ma kezdődött meg a bűnügy tárgyalása.

Ugy Simonné, mint Hefner tagadták a gyilkosságot és mindent az elmenekült Simon Mihályra fogtak. A csendőrség előtt tett beismerő vallomáukat, mint állítják, a csendőrök bántalmazására tették. Később azonban mind a ketten beismerték a büncselekményt.

Simon Mihályné részletesen elmondotta, hogyan bujtotta fivérét, Hefner Pált, hogy férjét meggyilkolja. Ezután Hefner beismerte a büntetést s elmondta, hogyan hajtotta végre a gyilkosságot.

Tizennyolc tanut idéztek be, akik igazolták, hogy a meggyilkolt iszákos, kötekedő ember volt.

Az orvosszakértők azt bizonyították, hogy a vádlottak nem voltak beszámíthatók a tett elkövetésekor.

A orvosszakértők meghallgatása után a tárgyalást a késő délutáni órákra halasztották el.

Este nyolc órakor fejeződtek be a vád- és védőbeszéd. Az esküdtek Simon Mátyásné büncselekmény elkövetésében.

A törvényszék mindkét vádlottat tíz-tíz évi fegyházra ítélte.

HAZAJÖN A KIRÁLY.

A miniszterelnök audienciája. — Zichy János gróf a vallás- és köznevelési miniszterrel.

Távirati tudósítás.

Arad, április 28.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a Semmeringről, ahol egy hetet töltött, ma Bécsbe érkezett és kihallgatáson jelent meg ő Felsőházi elöl. A miniszterelnök, akinek az üdülés igen jót tett, kitünő színben van és nagy bizalommal tekint a jövő elé. Ma éjjel tizenegy órakor az ekspreszvonalral érkezett Budapestre.

Zichy János gróf ma érdekes nyilatkozatot tett a vallás- és köznevelési miniszterrel. A nyilatkozatból kiviláglik, hogy a miniszter a felekezeti iskolákat továbbra is fenn akarja tartani.

Mai távirataink a következők:

Khuen-Héderváry a királynál.

Félhivatalosan jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel kilenc órakor elutazott Semmeringről Bécsbe, ahová tízezer órákor érkezett. A Magyar Házban szállt meg, ahonnan 12 órakor a Burgba hajtatott és kihallgatáson jelent meg a királynál. A miniszterelnök délután négy órakor Budapestre utazott. Mint értesülünk, a király ezen az audiencián aláírta az új országgyűlés összehívásáról szóló királyi kéziratot. Ezenkívül igen beható megbeszélés tárgya volt az általános politikai helyzet is.

Bécsből jelentik: Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma reggel 9 órakor titkárával, dr. Bárczy Istvánnal a Semmeringről ideérkezett. A miniszterelnök jó színben van és ismerőseinek jókedvűen mondta, hogy kitünően érzi magát. Dél előtt a Magyar Házban Vértessy Géza államtitkárral és Révy Ferenc miniszteri tanácsossal a felség személye körüli miniszterium folyó ügyeit látta el.

Délben 12 órakor sietve frakkot öltött a miniszterelnök és a Burgba ment kihallgatásra. Ezen az audiencián főleg a horvátországi ügyekről referált a királynak, a melyekről Tomasics bán a Semmeringen informálta. Maga a bán nem jelent meg a kihallgatáson, sőt csak délután jött le a Semmeringről, hogy a pompás napot még ott fenn élvezze és aztán együtt utazzék a miniszterelnökkel.

Aerenthal gróf közös külügyminisztert is meglátogatta a miniszterelnök.

A miniszterelnök a bánnal délután öt órakor utazott Budapestre.

Bécsből jelentik: A miniszterelnököt, mielőtt az audienciára indult, egy újságíró meginterjúvolta egészségi állapotáról. A miniszterelnök ezt válaszolta:

— A semmeringi pihenés egészen felüdített. Mondhatom nagyon jól érzem magamat.

Az audiencia másfél óra hosszáig tartott. A miniszterelnök fél háromkor hagyta el a Burgot és a külügyi palotába hajtatott, ahol Aerenthal gróffal tanácskozott. Ugyanott villásreggelizett is.

A király Budapesten.

Az audiencia után megkérdezték a miniszterelnököt, vajjon a király budapesti utazásának időpontja meg van-e állapítva. A miniszterelnök ezt felelte:

— Őfelsége utazásának napja még nincs megállapítva. Annyi bizonyos, hogy a király május 7-ét követő napok valamelyikén utazik Budapestre.

Pálffy Miklós herceg főudvarmester ma délelőtt meglátogatta a miniszterelnököt és a király budapesti látogatásának előkészítéséről tanácskozott vele hosszasan.

Zichy János gróf a vallás- és köznevelési miniszterrel.

Az országos katolikus tanügyi tanács küldöttsége ma tisztelgett a kultuszminiszternél Szentgyörgyi Jordan Károly apát vezetésével. Az apát üdvözlő beszédében ama reményének adott kifejezést, hogy végre le fog omlani az a válaszfal, mely különbséget tesz állami és felekezeti iskolák között.

A kultuszminiszter az üdvözlésre a következőket válaszolta:

— Legyenek meggyőződve uraim, hogy épen a katolikus iskoláknak elsősorban rendkívüli fontosságot tulajdonítok. A felekezeti iskolákat segíteni és támogatni szükséges. Nagy súlyt vetek arra, hogy népiskoláinkban a vallás- és köznevelési oktatás elfoglalja azt a helyet, amely nélkül nem lehet népoktatás.

Ugyancsak ma jelent meg a miniszter előtt az országos izraelita Közművelődési Egyesület nevében Herczog Mór báró és Hevesi Simon dr. főrabbi, akik elpanaszolták, hogy Magyarországnak számos községében, ahol nincsen zsidó hitközség, a gyermekek legtöbbször vallásoktatás nélkül nevelkednek.

A kultuszminiszter megígérte támogatását. Fontosnak tartja, — úgy mond — hogy a gyermekek a vallásból megfelelő oktatást nyerjenek.

Hazai Samu Bécsben.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma reggel 6 óra 30 perckor Bécsbe érkezett.

Justh Gyula körútja.

A függetlenségi és negyvennyolcas párt vezére ma reggel Aradról Battonyára utazott. A képviselőválasztás előtt hosszabb körútra készül, a melynek részletes programját már meg is állapította. Körútjának első állomása Apáca lesz.

Innen Nagybánhegyesre utazik, majd Kunágotára. Május elsején Vertán Etele függetlenségi jelölt Battonyán programbeszédet mond és Justh Gyula ezen a gyűlésen is meg fog jelenni. Másodikán Nagylakon lesz s itt Nagy Sándort fogja támogatni. A függetlenségi vezér agitációs útjának utolsó állomásai Kisiratos és Kevermes. A legvégső hely a saját kerülete, Makó lesz, a hol programbeszédét fogja elmondani.

Mi történt Justh János beszámolóján?

Mikepécsről kapott tudósítás szerint csak a csendőrség és előjáróság tapintatos eljárásának tulajdonítható, hogy Justh János beszámolóján nagyobb vérengzések elő nem fordultak. Mezőfi Vilmos hívei Gellért János, K. Kovács József és Gál András vezetésével nagy tömegben kivonultak s a pártgyűlést megnyitó Pápay János pártelnököt egy záptojással homlokra dobták. Justh János beszéde után a debreceni függetlenségi párt jegyzője, Juhász Nagy Sándor intézett a közönséghez beszédet, melynek végeztével három záptojás és egy kő repült feléje. Délután a képviselőjelölt elvonulása alkalmával ismét zajongtak. Este

egy legény beverte Orosz István községi jegyző ablakait. A jegyző elfogta a tettest Czirják Lajos személyében, de a tömeg előrohant, a jegyzőt szidalmazták, „kihuzással” és agyonveréssel fenyegették a már vérengzésre került volna a dolog, midőn Debrecenből két esendő megérkezett, akiket a tömeg szintén körül fogott s tettelegesen bántalmazni akart, mire a esendőök fegyverhez nyúltak, de a lövésben őket a jegyző megakadályozta. Ezután a tömeg elvonult, utközben négy gazdaember ablakát beverte, majd Fene Mihály és Sütő Imre gazdákat súlyosan elverték. A esendőség egyelőre állandóan a községben fog tartózkodni.

Tizenkétéves menyecske házassági szerződése.

A gyerekasszony otthonában.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 28.

Mai számunkban ismertettük azt az egész világon szinte páratlanul álló esetet, hogy egy tizenkétéves leány ment férjhez. A tizenkétéves menyecske most az érdeklődésnek gócpontján áll. Egy hírlapíró meglátogatta a fiatal asszonykát, Bertóthy Józsefné, született Wolf Annát s családját, s az alábbiakban számol be impresszióiról:

Annus családja.

A Várna-utcában laknak. Tévesen írták a lapok, hogy házmesterek a Bertóthy házában. Ők Paulheim József egyemeletes házában vannak házmesteri és kávéfőzői minőségben. Őr, már hogy tudniillik a család, mert az egész familia teljesít házmesteri szolgálatot és kávéfőzöt.

Beléptem hozzájuk.

— Wolfékat keresem, — szoltam — a Wolfné, akinek tegnap eskették a kis leányát.

A boltban egy szőke kis leánygyermek volt, aki zavartan nézett rám. Megismételtem a mondanivalómat.

— Az én mamán, — hebegte a gyerek.

— Hát hol a nővéred, a fiatal asszony, az Annus?

— A nővérem, a fiatalasszony? — ismételte egész arcában elvörösödve a gyerek, én vagyok az asszony. Azaz, hogy az Annus.

Nem tagadom, én magam is elfogódtam egy pillanatra. Itt áll hát előttem Bertóthy Józsefné öngnagsága, a világ legnagyobb házassági szenzációja. A haja szőke, a szeme kék, kerek az arca és sápadt egy kissé, a munkás-gyerekek sablonja. Nem érdekes, nem csunya, de nem is különösen szép. A homloka erősen izezett; a szemében értelem. A perkál ruha feszül gyöngécske testén és széjjelomlott haja koránál jóval fiatalabbnak mutatja.

Azért csak tovább tegeztem öngnagságát és megkérdeztem:

— No, hogy érzed magad Annus, jobb-e így, mint azelőtt.

Szemlesütve válaszolt:

— Mindegy.

Láttam, kellemetlenül érinti, hogy a házasság dolgát bolygatom; a családjára tereltem hát a beszélgetést.

— Hányan vagytok gyerekek?

— Heten vagyunk velem együtt.

— Sorold hát fel őket.

Felsorolta.

— Először itt van az Elemér, ez tizenöt éves és lakatosinas a Kölber-gyárban, azután jövök én, azután jön a Henrik, az tizéves, azután a Béla, az a második osztályba jár, azután a Mariska, az a jövő évre jön az is-

kolába, azután a Loli. Ott a Loli, nézze meg bácsi a drágát, ott alszik a kis édes.

A kis édes ott aludt egy kukóban, a kemény földön, rongyokba takarva. Olyan mélyen és jóízűen, hogy akár ágyut süthettek volna el mellette.

— Azután jön a Gizike, de ez még kicsi nagyon, csak hathónapos.

Bertóthy „bácsi”...

Gizike csakugyan jött, azaz, hogy hozta a karján az anyja, aki kiet állt és a házbeli asszonyokkal beszélgetett. Voltán volt neki, hogy olyan sokat tartózkodom az „üzletben” és behozta a kíváncsiság.

Némétül beszélt.

— Mir san halt Josefstaedtler — kezdte és még nem tanultam meg jól magyarul. A gyerekeim mind tudnak magyarul. Mind a hét. Nagyszerű gyerekek, nézze meg őket, az egyik egészségesebb a másiknál. Csak az Annuska, az egy kicsit gyöngye, de majd ő is megváltozik. Sok baj van velük, nagyon sok, különösen a nyár óta, hogy az apjuk is itthagytott bennünket. Meghalt szegény; nem úgy hagyott itt a maga jószántából. Az isten kérette magához; áldott jó ember volt pedig. Kishansnak hívták, Josef Kishans, kőműves volt a Józsefvárosban. Előbb csak úgy éltünk négy évig, azután volt egy pár foriatunk és összeeskettük magunkat. A két gyereket, aki azelőttől volt, törvényesítettük.

A szapora beszédű asszonyt alig tudtam megállítani.

— Hát nem is kérdezi, hogy mi járatban vagyok magánál?

— Majd megmondja, ha kedve lesz hozzá, szolt egykedvűen.

— Hát az Annus dolgában. Tudja-e, hogy a lapok is megírták az Annus esetét?

Kishansné megdöbönt. Nem tartotta olyan fontosnak az Annus esetét, hogy a lapok foglalkozzanak vele. Megmagyaráztam neki, hogy ő most az, aki az egész ország olvasóközönségét érdekli. Megcsóválta a fejét.

— Én azt hittem, hogy csak az érdekes, amit az urak csinálnak a politikában, meg egy rablás, vagy egy gyilkosság. Az Annuska, az nem lehet érdekes. Mi van érdekes rajta, vagy a házasságában? Hiszen úgy sem adom ötlet a Bertóthy urhoz, csak ha majd egészen megéri. Ugy-e, Annus — fordult most oda a fiatal asszonyhoz, — ugy-e, nálam maradsz?

— Itthon maradok — mondta röstelkedve a gyerek.

— És mit fogsz csinálni? — laggattam.

— A tejet hordom ki és kiszolgálom a kuncsaftokat. Mikor meg nem lesz dolgom, akkor megyek a porba játszani.

— Szereted-e a férjedet?

Ezt a kérdést nem értette meg. Az anyja világosabban tette föl:

— A Bertóthy bacsit, vajjon szereted-e?

— Igen, felelte Annus, szeretem, de már nem megyek át hozzá. Majd ő jön ide némelykor ebédelni és szépen hazamegy.

Feleség — a nevelőintézetben.

Kishansné azután elmondta, hogy Bertóthy a „felesége” javára 10 000 koronát deponált és úgy intézkedett, hogy öngnagságát valami nevelőintézetbe küldi négy-öt évre. De most úgy látszik megmásította a tervét, mert itthon hagyja az asszonykát az anyjánál.

— Csak attól tartok, hogy megint valami veszedelem történik.

Az a „veszedelem” tudniillik, hogy öngnagsága elmegy a hites urához.

Kishansné megkérdeztem, mert nagyon kézen fekvő volt a kérdés:

— Megtud-e élni ezzel a hét apró jószággal?

— Uram, tejből és kenyérből élünk. A télen már az sem volt. Jártam egy szarvasztesztésben, hogy tegyák közzé, milyen nagy nyomorban élek, de a szolgáló még csak be sem engedett az urakhoz. A ligánál is voltam — elutasítottak. De azért valahogyan kihúztuk a telet Jó, hogy a gyerekek meg nem hültek. Még ez a poronty sem itt, mondotta és büszke boldogsággal nézett a néhány hónapos öcsémre, aki, mint egy pióca tapadt az emődjén.

A házassági szerződés.

Ma nyilvánosságra került a házassági szerződés, amelyet Stamberger közjegyző előtt kötött Bertóthy József és Wolf Anna, illetve az anyja. A szerződés főbb pontjaiban így szól:

Bertóthy Józsefné, Wolf Anna egyelőre, miután kellő testi fejlettséggel nem bír, szülei-nek gyamsága alatt marad, tizenhatodik élet-évéig feltétlenül. Bertóthy József kötelezi magát mindaddig, amíg felesége anyjánál marad, havi 100 korona tartásdíjat fizetni idősebb Wolf Anna kezeihez, még pedig 25 koronás heti részletekben. A férj és feleség találkozhatnak ugyan egymással, de mindig csak egy harmadik személy jelenlétében.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Fűszerezéssel lopott árukból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, Apr 28.

Tekintélyes mikalakai család került ma az aradi törvényszék büntető tanácsa elé. A család tagjai nagyszabású árucempészéssel voltak vádolva. Az árukat Ehrenfeld Ignác aradi kereskedő raktárából hordták el s azokból Mikalakai berendeztek egy egész fűszerezéssel. Az ellopott áruk értéke mintegy kétezer koronára rug, egyrésztük azonban a rendőrség már régebben lefoglalta és visszaadta jogos tulajdonosának. Összesen hatváz áruikk került vissza ilyenformán Ehrenfeld Ignác raktárába, a többiről azonban már csak legfeljebb a vevők tudnának elszámolni.

A vádlottak: Drecsény Demeter, Paulina, Sebők testvérek, valamint az apa és anya lépással vádolva kerültek a vádlottak padjára. A törvényszék Köller János táblabíró elnöklése mellett tárgyalta a bűnügyet. A közvádat Papp Nándor kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig Velics Romulus dr. látta el.

A tárgyalási elnök először a vádlottakat hallgatta ki. Valamennyien visszavonták a rendőrség előtt tett vallomásukat. Amikor az elnök Drecsény Demetert megkérdezte, hogy miért vallották be a rendőrség előtt a bűnösségüket, ezt felelte:

— Mert megverték! És mert megakartam családomat menteni a kezök közül.

A tanuként kihallgatott Mikes Gábor dr. temesvári rendőrkapitány, aki akkoriban az aradi rendőrségnél a nyomozást vezette, megcáfolta a vádlottak védekezését. Rónay István és Rédl János detektívek pedig azt vallották, hogy maga a vádlott rakta elbűk a lopott árukat.

A súlyos váddal terhelt családok egyetlen mentő tanuja volt Drecsény János ügyvédjelölt, a bíróság azonban lényegtelen vallomására megesketését is mellőzte.

A bíróság a család három tagját bűnösnek találta. Drecsény Demetert nyolc hónapi börtönnre, nővérét, Paulinát pedig egy hónapi fogházra ítélték. A fiatalkorú Drecsény Sebőkkel szemben a novellát alkalmazták s miután a bíróság dorgálásra ítélte, azt az elnök nyomában foganatosította is. A család többi tagjait a bíróság felmentette.

A marasztaló ítéletek ellen a védő felebbezést jelentett be, az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Pörösködés — az örülésig.

Stampfl Gusztáv az aradi tébolydában.
— Egy család tragédiája. — Kétszáz-
ezer koronás örökségi pör. — Beszél-
getés a tébolyda új lakójával.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28

A mai napon megfosztották az aradi utcá-
kat egy nevezetes alaktól: Stampfl Gusztáv-
tól. A városzerte ismert férfit ma estefelé
karhatalommal bezárították az aradi kórház
elmeorvososztályára, amit köznyelven téboly-
dának neveznek. A köpcös, vörösarcu, kecske-
szakállu, fejedelmi testtartású Stampfl Gusztáv
a mai éjszakát már az élőhalettak birodalmá-
ban tölti. De hogy miért jutott ő ebbe a ko-
mor siralombházba, sehogyse tudja megérteni.

— Hiszen én nem bántottam senkit, én
vagyok a világ legesőndesebb embere —
mondta nyugodt hangon a nevezetes ember,
amikor az Aradi Közlöny munkatársa nyom-
ban a beszélgetés után a tébolydában fel-
kereste.

— Az én uram senkit se bántott, mindig
csak a családjára gondolt, érettség tette mind-
azt, amiért most bajba került, — siránkozott
kétségbeesett hangon Stampfl Gusztáv felesége,
aki kisleánya kíséretében az elmeorvososztály-
ba támolygott.

— A szegény Stampfl senkinek se vétett,
— mondják a Thököly Imre-utca 14. számú ház
lakói, akik udvari szomszédjai a boldogtalan,
beteg embernek.

De hát akkor mégis hogyan és miért jutott
az örültek közé ez a különös teremtes? Mi
lehetett a bűne és mik az indokai a téboly-
dába szállításnak?

Alább részletesen elmondjuk Stampfl Gusztáv
ügyeit, amelyek a Varjassy utcai nagy
sárga ház elmebeteg-pavillonjába juttatták a
különcödő embert.

Stampfl Gusztáv első házassága.

A tébolydába szállított férfi most 46 esz-
tendő. Évek óta a Thököly Imre-utca 14.
számú ház egyik kis udvari lakásában nyomo-
rog szívbeteg, beteg feleségével és két kis
gyermekével. Valamikor jobb élete volt Stampfl
Gusztávnak. Előkelő aradi családból származik,
de az ő anyja már szegénységbe jutott amikor
a fia az önálló életet megkezdte. Stampfl
unokatestvére Ottrubay Károly nyugalmazott
aradi törvényszéki elnöknek, aki ellen több éve
folytat pört a tébolydába jutott ember.

Stampfl Gusztáv kalandos életet élt. Fiata-
lon kiment a külföldre és a bűvész-mesterséget
sajátította el. Apróhirdetés útján ismerkedett
meg első feleségével. Amint ő maga elmesélte,
valamelyik budapesti lap apróhirdetése révén,
házasságkötés céljából levelezett egy nővel, aki
azt állította a leveleiben, hogy szép és gazdag.
Zágrábban lakott az illető és Stampfl odautat-
zott. Ott meggyőződött róla, hogy a hölgy nem
szép, nem fiatal és nem is gazdag. Azonban a
nő annyira ragaszkodott hozzá, hogy nem tu-
dott tőle megszabadulni és feleségévé tette.
Bejárta vele a félvilágot és miután a bűvész-
kedésével kis vagyont szerzett, hazajött Aradra.
Tudta, hogy van itt egy dúsgazdag, vérszerinti
nagyúr, aki állítólag megígérte, hogy leg-
alább százezer forintot, a vagyona felét Stampflra
fogja hagyni.

Nemsokára azután, hogy a nagy bűvész
Aradon letelepedett, meghalt a dúsgazdag
nagyúr, akinek negyedmilliónyi vagyonát

végrendelet alapján Ottrubay Károly aradi
törvényszéki elnök örökölte. Stampfl Gusztáv
követelte azt a kétszáz ezer koronát, amit állító-
lag a nagyúr neki hagyott; de a neki tett
hagyatékáról senkise tudott, csak a bűvész. Ami-
kor jogtalan kérelmével elutasították, pört in-
ditott az unokatestvére, Ottrubay Károly ellen.

Pörösködés — a tébolydáig.

Ez a pör juttatta tébolydába a szerencsét-
len Stampfl Gusztávot. Elhanyagolta „nemes”
hivatását, a bűvészséget, mert teljesen ennek a
kétes értékű pörnek szentelte minden igyekeze-
tét. Közben nyomorba jutott, a Zágrábban
hozzá került asszony is meghalt. Stampfl még
mindig nem hagyott föl a reménnyel, hogy a
kétszáz ezer koronát megkapja. A pörét az ösz-
szes fórumokon elvesztette. De ez őt nem téri-
tette rendes utra. Annyira mániájává vált a
nagy vagyon megszerzése, hogy abnormis ese-
lekedetekre ragadtatta magát. Följelentést tett
Ottrubay ellen, hogy ő ítélte a saját pörében,
amikor pedig a törvényszéki elnök nyugalomba
vonult, kriminális följelentéseket készített el-
lene. Természetesen az összes bírói fórumok
alaptalannak találták a panaszokat és a váda-
kat. Ottrubay ekkor följelentette Stampflt rá-
galmazás miatt és a törvényszék el is ítélte a
rágalmazó bűvészt.

Ez aztán teljesen megrontotta Stampfl ideg-
rendszerét. Azt hirdette, hogy az összes bírósá-
gok igazságtalanul ítéltek el, mert Ottru-
bay befolyása alatt állottak. Erre már nem is
hederített senki, mert jól tudták, hogy Stampfl
pörlekedő mániába esett.

Ekkor a boldogtalan ember, aki közben
másodszer is megbűsült, föl hagyott a bíróságok
megrágalmazásával és anyjáról terjesztett kü-
lönös híreket. Azt beszélte, hogy ő az oka az
örökségi pör elvesztésének, mert az Ottrubay
kedvéért hamisan esküdött. Amikor a szegény
asszony meghalt, akkor pedig beadványt nyuj-
tott az ügyészséghez, hogy az anyját az ő el-
lenségei ölték meg, mert el akarták tenni
lábalól pörének koronatanuját.

— Megmérgezték az anyámat, — írta a
följelentésében — követelem, hogy boncol-
ják föl.

Természetesen elutasították a följelentését,
mert hiszen látnivaló volt, hogy az egy ab-
normis agy szüleménye. Ez még jobban felbő-
szítette őt. Megvádolta Pogonyi Nándor aradi
kir. ügyészt, hogy alaptalannul utasította el a
följelentését. Közben pedig Sarlot Domokos
rendőrfőkapitány ellen becsületsértés miatt föl-
jelentést tett a járásbírósnál, mert kiutasította
őt a hivatalából.

A végső állomás felé.

Látnivaló ebből, hogy a szerencsétlen te-
remtes pörlekedő mániába esett. A családja —
egy leánykája és egy fia van — közben keser-
ves napokat töltött; nyomorogtak a külvárosi
kis lakásban és várták az ezreseket, amelyeknek
egyszer meg kell érkezniük. Erősen bíztak a
mesebeli vagyonban, mert hiszen annak létezés-
ét, a kincsek hitét az apjuk beléjük nevelte.

Stampfl Gusztávnak évek óta nincs rendes
foglalkozása. Az erőteljes ember naphosszat az
Andrássy-téren sétált és rendületlenül bizalom-
mal várta az ügyei végső kifejlődését. Peckes
léptekkel mérte végig az aszfaltot és büszke
öntudattal mondotta az ismerőseinek:

— Leszek én még gazdag ember. Ha kell
fölmegyek a királyhoz is, de nem hagyom a
vagyonomat.

A királyhoz nem ment ugyan, hanem né-
hány gazdag ember házáat kereste és könyör-
adományokat gyűjtött a családja számára. Var-
jassy Lajos polgármester hivatalában gyakran

megfordult és a polgármester párszor segített
is rajta. Néhány éve már, hogy állandóan a
polgármestertől ruházkodik és ezért nagyon
hálás is volt: Varjassy talán az egyetlen
főbb tisztviselő, aki ellen Stampfl nem tett fel-
jelentést.

Amikor a múlt évben Szentkereszthy
Zsigmond táblai elnök Aradon járt, Stampfl
föl akarta keresni, hogy elpanaszolja neki ka-
landos pörrei történetét. Azonban a táblai el-
nök nem fogadta. Ezért Szentkereszthy ellen
is feljelentést tett, sőt a Kuriát is megvádolta.

Közben a törvényszéki orvosok megvizs-
gálták és gyöngelméjűnek találták. A vizsgá-
lat iratait felterjesztették az országos igazság-
ügyi orvosi tanácshoz, hogy az mondja meg,
vajjon közveszélyes örült-e Stampfl mester?

Most jött le Budapestről a döntés, amely
kimondja, hogy a bűvész közveszélyes örült,
akit tébolydába kell csukni. Az aradi törvény-
szék vádpancája ma összeült és elhatározta,
hogy Stampfl összes pörreit beszüntetik, a té-
bolydába való szállítása iránt pedig megkere-
sik az aradi rendőrséget. Ez az átirat ma dél-
után érkezett a rendőrségre. Sarlot főkapitány
szonnal kocsin kiküldte a Thököly-utca 14.
számú házhoz Rédl és Rasztig detektiveket. A
rendőrség embereinek megjelenése nagy feltű-
nést keltett.

Az utca lakói a Stampflék lakása köré
gyülekeztek és tudakolták, hogy miért szállít-
ják el üveghintón a esőndes, mélabus embert.

— Talán ivott és botrányt csinált? — talál-
gatták.

A közeli ismerősök, az udvarbeli szom-
szédjai pedig hévvel magyarázták:

— Nem szokott az soha inni. Nem bán-
tett az soha senkit.

— Mit akarnak tőlem? — kérdezte a de-
tektivektől Stampfl nyugodtan.

— A főkapitány ur akar magával beszélni
— mondta Rédl.

— De hiszen én a főkapitány urral ha-
ragba vagyok, én nem szoktam vele beszélni.

— Ő mégis szeretne magával beszélni.
Tessék velünk jönni.

A bűvész esendesen a kocsiba ült. Az uton
aztán megmondták neki, hogy az igazságügyi
orvosi tanács és a törvényszék utasítása alap-
ján a tébolydába szállítják.

— Ép ésszel visznek a tébolydába? Hi-
szén én nem vagyok közveszélyes örült. Én
csak pörösködtem, de senkit se bántottam.

— Parancsunk van rá.

A kórházban az elmebeteg-pavillonjában,
a 32. számú szobában helyezték el a különös
embert. Ferenczy dr. orvos megnyugtatta
Stampflt:

— Tessék bevárni holnap az igazgató ur
intézkedését. Majd ő holnap megvizsgálja és
ha nincs semmi baja, majd ő intézkedik.

Munkatársunknak, aki odakint járt, oszál-
kozó hangon mondta a tébolyda új lakója:

— Nem tudom, mit akarnak tőlem. A na-
pokban fent voltam Budapesten az igazságügyi
orvosi tanács elnökénél s kértem, hogy intéz-
zék el az ügyemet. Azt mondta, hogy utazzam
haza nyugodtan, rendben lesz a dolog. És tes-
sék, most idehoztak. Mi lesz az én szegény
családommal? Meghálnak éhen.

Ekkor megjelent a tébolydában Stampflné
és zokogva borult az ura mellére.

— Mi lesz velünk, miből fogunk élni?

A szőke kis lánya is pityeregni kezdett és
Stampfl hangtalanul bámult maga elé. Az
imént odatódult két köpönyeges beteges ijed-
ten futottak vissza szobáikba, a komor, érzé-
ketlen ápolók pedig lassan elfordították a fej-
üket...

A diploma halottja.

Öngyilkos mérnökjelölt.

Távirati tudósítás.

Arad, április 28.

Az idők folyamán pergament papírrá lesüllyedt kutyabőr, amelyet más néven diplomának hívnak, ma gyilkos fegyvert adott egy huszonöt éves fiatalember kezébe, aki hiába próbálkozott megszerezni az irást, amely a kvalifikációt jelenti és amely nélkül Magyarországon nincsen előrehaladás. A fiatalember, aki mérnökjelölt volt, afeletti elkeseredésében, hogy szigorlata nem sikerült, agyonlőtte magát.

A mérnökjelölt tragédiájáról a következőkben számolunk be:

A Garay-utca 20. számú házban ma agyonlőtte magát Hausschild Géza mérnökjelölt. A szerencsétlen fiatalember, ki mindössze 25 éves volt, pár hónappal ezelőtt megnősült. Szerelmi házasságot kötött, feleségét a rajongásig imádta és a fiatalok be sem várva az időt míg Hausschild utolsó szigorlatát leteszi, egymásé lettek. A fiatal férj házassága után is szorgalmasan tanult és hat hó előtt szigorlatra jelentkezett.

A szigorlaton azonban megbukott és pótvizsgára utasították. Szigorlata után egy kulturmérnökségnél vállalt állást, azt gondolva, hogy így is el fog készülhetni újból. Mára volt kitűzve a pótvizsga terminusa. Reggel 8 órakor elbucszott feleségétől és elment az egyetemre. Bizottságában Zielinszky Szilárd műegyetemi tanár kérdezte, aki tudását nem találta kielégítőnek, mire a bizottság a fiatalembert ismét elbukatta. Hausschild végtelenül elkeseredve ment haza egy órakor. Egyenesen a fürdőszobába tartott, leült egy székre és forgópisztolyával főbe lőtte magát. Kétszer csütörtököt mondott a fegyver, harmadszorra azonban elszült és a golyó a szerencsétlen fiatalember agyába furódott. Mire a mentők kijöttek, már halott volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi Internátus. Az aradi kereskedelmi testület, amely az aradi felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos internátust létesítette és fentartja, az internátus jövő fejlesztése és terheinek csökkentése érdekében kérelmet intézett a testület által kibocsátott internátusi kötvények birtokosaihoz, hogy kötvényeiket az intézmény érdekében a testületnek ajándékozzák vissza. A kérelem nem maradt eredmény nélkül s eddig a következők ajándékozták vissza a testületnek internátusi kötvényeiket: Az Aradi Polgári Takarékpénztár 5 db, összesen 900 korona névértékű, az Adria Biztosító Társulat 5 darab, összesen 900 korona névértékű, a Weitzer János vaggongyár és vasöntő r. t. 2 darab, összesen 360 korona, Verbes A. és fiai 2 darab, összesen 360 korona, Domány József bornagykereskedő 2 darab, összesen 360 korona, a Pankotai Népbank 1 darab 200 korona névértékű, Kell Manó aradi divatárkereskedő 1 darab 180 korona névértékű kötvényt. A nagylelkű adományozóknak a testület választmánya tegnap, Tedeschi Viktor elnöklése mellett tartott ülésén köszönetet szavazott s azt a testület jegyzőkönyvébe foglalta.

(*) Az iskolaegyesület perselygyűjtése. Az Országos Magyar Iskolaegyesület budapesti igazgatósága néhány héttel ezelőtt küldte el perselygyűjtő perselyeit az aradi fiók elnökének: Lócs Rezső tanácsosnak s a választmány megbízta Záray Jenő titkárt legutóbbi gyűlésén, hogy ezen perselyeket az aradi összes iskolákban helyezze el. Az iskolai perselygyűjtések most fejeződtek be; néhány iskolában — a lelkesedés hiánya miatt — a perselyt nem is körözték, csupán valaki dobott bele nagy kegyesen 1—2 fillért, de a legtöbb iskola taantestülete sietett a nemes cél nevében tevékenykedni s ennek eredményeként össze is gyűlt hetvenegy korona. Nem valami horribilis összeg ugyan ez sem, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy

iskolai tanulók adták csak, elismerés illeti őket, hogy siettek hozzájárulni filléreikkel az egyesület kulturális céljaihoz. A perselygyűjtésekkel egy időben Feszler Károly tekintélyes szőlőbirtokos 20 koronát adott az egyesület részére.

Az aradi állatszanatórium.

★

De jó állatnak lenni!

Például frizirozott ölebek. Etetik, fürdetik, jól tartják, a nélkül, hogy azért valami ellenszolgáltatást kellene tenni. Versenyparipának, akit félmillióért vesznek meg a grófok, vagy maga az állam. Vízilónak, a ki az állatkertben ingyen lakást és ételmezt kap, csak azért, hogy mutogassa a becses mivoltát.

De a szegény emberek állatainak is jó dolguk van. Ha a szegény ember gyereke megbetegszik, nem hivat doktort. De, ha a disznájának valami baja van, siet az állatorvosért. Ha valaki megbotránkoznék ezen, azt mondja: gyereket ad neki még az isten, de ha a mangonca fölfordul, drága pénzen kell másikat venni.

Rákóczy József aradi járási állatorvos bejelentette a városnak, hogy Aradon állatszanatóriumot akar létesíteni s ehhez nyolcszáz négyszögöl telket kér.

Az ügy nem olyan humoros, ahogy első olvasásra tetszik. Mindenesetre komolyabb, mint a párisi kutyatemető, amely pedig valóság. A szanatórium nem a házi kedvencek bajait óhajtja gyógykezelti operatív és hasonszenvi beavatkozások útján. Hanem a hasznos állatokat, a lovat, a tehenet, a sertést, a juhot akarja a betegségtől megóvni s az emberek számára értékesé tenni. Ha ez mosolyogni való lenne, akkor hiábavalónak kellene mondani azt a sok milliót, a mit az állategészségügyre költenek az állam, meg a községek.

És végül: az állat is csak az Isten teremtmése. Az is megkívánhatja, hogy törődjenek azzal, ha neki valami fáj és segítsenek rajta. Mert maguk között csak ritkán akad doktor. A mesében is csak egy egérről van szó, aki az oroszán talpából a tüskét kihuzta s akit az állatok királya ezért hálából nem taposott agyon.

Törődnek, de mennyire törődnek. Hányan vannak, akik ezért megirigyelhetik.

A tüdőbetegeknek nincs Aradon szanatóriumok. Még üdülőházuk se. A kórházakban nem férnek el az ember-betegek. A szegedi gyűjtőgyár sebesültjeinek székre kellett ülniök; így nem jutott nekik. Aradvármegyében egész sor község van, amelyekben nincs orvos. A negyedik, ötödik községből kell várni a „rögtöni segélyt,” ha valakit baleset ér.

Száz ilyen fájó panasz jut eszünkbe, amikor az aradi állatszanatórium tervét halljuk. Az állatok előbbre vannak... Aradon például az állatszanatórium tervét megelőzte a sertés-penzió, ahogy a sertéshizlaló telepet kávéház-nyelven elnevezték. És mi elismerjük az állatorvos ur helyes szándékát és igazságot s nem akarunk az elé követ gurítani. De jó lenne, ha az alatt, amíg az állatszanatórium elkészül, nagy sietve megcsinálnók az emberi nyomorúságokra és nyavalyák legyőzésére szolgáló intézményeket. Mert igaz, hogy az embert nem lehet pénzért eladni, de azért az emberi munka, az emberi épség

és erő is nemzeti vagyon, nagy érték. Anynyival inkább meg kell becsülni, vigyázni, óvni, mert amugy is egyre jobban fogyasztja a kivándorlás s tizedelik a katasztrófák. Aztán mit fog érni, ha az állatok viruló egészségben lesznek, az emberek pedig segítség nélkül hullanak el a tuberkulózisban, meg a pellagránban! . . .

Bécsiek tüntetése a trónörökös ellen,

Marschall püspök fogadtatása.

Távirati tudósítás.

Arad, április 29

A bécsi katolikusokkal, a császárhü, engedelmes katolikusokkal csoda esett. Tegnap este történt ez a csoda egyik bécsi pályaudvaron és az István-téri püspöki palota előtt, ahova néhány heti távollét után megérkezett az osztrák főváros kedvenc püspöke, Marschall dr. A püspök jöttét felhasználták a bécsi katolikusok arra, hogy tüntető kifejezést adjanak Marschallnak a bécsi érseki szék betöltésénél történt mellőzése miatt. A tüntetés éle egyenesen a trónörökös ellen irányult, mert köztudomás szerint a Belvedereben akadályozták meg Marschallnak érseki kinevezését. Ez a mellőzés annyira fájt a bécsi katolikusoknak, hogy miatta megfélekedtek hagyományos lojalitásukról és nyíltan állást foglaltak a trónörökös ellen.

A tüntetés előzményei ismeretesek. Gruscha hercegecske nyugalmába vonulásával az illetékes körök Marschallt szemelték ki a bécsi érseki székre. Marschall azonban bizonyos kényesebb természetű ügyek miatt kegyvesztett lett a Belvedereben, ahol azután kieszközölték, hogy az érseki széket Nagel trienti püspökkel töltsék be. A kinevezés megtörtént, de nagyon rossz vért szült. A bécsi katolikusok nagyon szeretik Marschallt és mellőzésében bántva érezték magukat. Elhatározták, hogy tüntető kifejezést adnak elkeseredésüknek. Magának a püspöknek kellett lebeszélnie hivat a tüntetés tervéről és elterelni magáról az érdeklődést azzal, hogy elutazott Bécsből a Szentföldre.

Tegnap érkezett meg a Szentföldről Marschall püspök. A pályaudvaron ezekre menő tüntető tömeg fogadta. Fehérbe öltözött leányok álltak sorfalat a perrenon és virágokkal halmozták el a vonatból kiszálló püspököt. Majd Weszely, a bécsi katolikus szövetség elnöke odalépett Marschallhoz és hosszabb beszéd kíséretében átadott neki egy száztizezer aláírásu üdvözlő irást, amelyben a bécsiek biztosították Marschallt, hogy szeretetükkel továbbra is hűek maradnak iránta. A szónok magasztalta Marschall érdemeit, majd így szólt:

— Viselje Excellenciád emelt fővel az Önt ért méltatlan megbántást. Jobb a megbántást elszenvedni, mint megbántani valakit.

Marschall dr. a következőképp felelt:

— Tudom, hogy a bécsiek szeretnek engem és gondolnak reám és a szükség idején nem pártolnak el tőlem. Meg volt rá az okom, hogy a Szentföldre utaztam. Utitársaim tanúságot tehetnek amellet, hogy ott én teljesen visszanyertem nyugalmamat és lelkem békéjét. Amig erőm lesz, nem szünök meg a bécsiekért dolgozni.

Óriási arányú ünneplésben részesítette a pályaudvar előtt várakozó közönség az indóház nyitott lépcsőházában megjelenő főpapot. Kifogták kocsijából a lovakat és úgy vitték egy jó darabig diadalmenetben a népszerű püspököt.

A püspök zárdái egyszerűségű lakását hívei valóságos palmaerdővé varázsolták a megérkezése idejére. Minden talpalattnyi helyet és az asztalokat virággal hintették tele. Ezekre menő tömeg várta az István-téri lakás előtt Marshehall drt este tíz órakor és a kaputól az omeleti lakásig virágokat szórtak utjába. Tizenegy órakor még tüntettek lakása előtt a hívek, akikhez több ízben is intézett a balkonnál beszédet a püspök.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Nagymama, operett. Blaha Lujza felleptével. (A bérlet.)

Szombat: Kurucfurfang, népszámű. Blaha Lujza felleptével. (B bérlet.)

Vasárnap: Délután: Elvált asszony, operett. Este: Sári bíró, népszámű. Blaha Lujza felleptével. (C bérlet.)

* Luxemburg grófja — primadonna nélkül. Dióssy Nusi a legszorgalmasabb és a kötelességtudó primadonnák közé tartozik. Miatta még előadás el nem maradt, műsora az igazgató nem változtatott. Ma este még egészen vígan játszott a *Luxemburg grófja* első felvonásában, sőt a második felvonásban is gimbelt és gombolt. De csak egyszer. Mikor a közönség tapsaival másodszer is kérte a népszerű táncok eljátszására, a primadonna nem jelent meg. Nem szeszélyeskedés, nem a fáradtság affektálása tartotta vissza a kulisszák mögött a színésznőt. Komolyan beteg lett a primadonna, akihez felhívták a színházi orvost. Tisch Mór dr. eltiltotta a további játszástól és hazaküldötte Dióssyt és így nélküle ment a harmadik felvonás.

* Blaháné vendégjátéka. Holnap lép fel először Blaha Lujza az aradi színházban. A nagyszony első fellépése a *Nagymama* című operettben lesz, amelyet Máder Rezső Blaháné számára írt. Blahánén kívül a főszereplők ezek: Dióssy Nusi, Benkőné, B. Szabó, Dolly, Várnay, Leövey és Boda. Szombaton a színház nagynevű vendége a *Kurucfurfang*-ban, vasárnap este pedig a *Sári bíró*-ban lép fel.

* Dióssy Nusi szegedi vendégszereplése. A *Szegedi Híradó* írja:

"Dióssy Nusi. Csupán trükkökkel meg a szépségével játszik, igazi reklámpriadonna, nagyon szép és nagyon vidékies. A szegedi színházban szerdán este lépett föl A vig özvegyben, félig felt. tehát félig üres színházban, fél sikerrel. Tanúságot tett arról, hogy valaki a szépségével, a két percig tartó táncával híveket szerezhet a színpadról, de tanúságot tett arról is, hogy a stílusbeli finomságról, az énekéről, a beszédéről, az egész primadonnaságáról nem okvetlenül muszáj jól írni. Vagy ha jól írunk, az is a szépség rovására megy. A második felvonás kezdetén rendkívül bájos volt, aztán hirtelen elejtette a szerepét: állandóan, de erőltetetten mosolygott. A harmadik felvonásban meg már szintelen volt, teljesen megértette, mennyire kiszámított és átlátszó minden trükkje."

A *Szegedi Napló* ezt írja az aradi primadonna vendégszerepléséről:

"Dióssy Annus Glavári Hannája szép, formás és elegáns vig özvegy, de nem sokkal több. A megjelenése meggyerő, kellemes, a táncra ügyes, a játéka eléggé eleven, de a karakterizáló gondolatok, ötletek hiányoznak belőle. A vendég a mai kor primadonnái közül való, akik jól tudják, hogy a külső hatás mielőtt keletkezik. Egy pár tetesetős pose, kigyózó mozdulat, gyakori mosoly és tetesetős helyzetek kikeresése, ez minden és kész a hatás, a taps, a siker. Tartalmat a játékból, egyénitést az ábrázolásban azonban nem igen szabad keresni, mert akkor a hatás már problematikusabb, a taps már gyéres és a siker is értéktelenebb. A vendég kvalitásait nem vitatjuk el, de nem tartjuk kiváló színészi egyéniségnek."

Szereplése roppant tetszéssel találkozott, a közönség meg volt elégedve mindazzal, amit és ahogyan csinált és belátjuk: mégis csak ez a fontos. A közönség szuverén és amit tesz, az ellen nem igen van apelláta. Ma pedig minduntalan tapsolt és ismételtén kifejezte, hogy tetszik neki a vendégprimadonna játéka, sőt az éneke is."

* Mock János bermalási imakönyveinek legnagyobb raktára Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében. 6861

* Új műsor az Urániában. Pénteken fenomenális új műsora mutat be az Uránia színház az újabb kinematográfiaának legnagyobb részét a produktumaiból. Ki nem olvasta az idősebb Dumas lebilincselő regényét, A három testőrt, melyben a hatalmas bíborosnak, Richelieunek mesteri leírását adja a nagy regényíró. A bíboros történelmi alakja, fejedelmi környezete, drámai mozzanatokban gazdag élete elevenedik meg előttünk. Egy darab kortörténet a francia lovagok, a gálansabbek világából. A legműveltebb emberek is élvezettel fogják nézni ezt a képet, melyet a valóság és a művészet párosításával állított össze a rendezői zsenialitás. De a műsor többi száma is méltó ehhez a nagyszabású látványossághoz. Egy izgalmas detektív történet, mely az amerikai tolvajnok életéből vette tárgyát, végig lebilincselő látvány. A courmayeuri vizesések a természet osodás szépségeit tárják a néző elé. A boházatok pedig gondoskodnak arról, hogy a közönségnek derűben is legyen része. Műsoron van még a *Berabás* Béla fogadtatásáról készült mozgókép is, melyet mint helyi érdekességet állandó tetszéssel néz végig a közönség. 241

Hol van Cserna Endre?

Megszökött? — Fogházban ül?

Homályos történet egy sikkasztó bankigazgatóról.

Az „Est” című fővárosi esti lap azt írta mai számában, hogy kudarc érte a fővárosi rendőrséget, mert

Cserna Endre, az Unió-bank szélhámos vezérigazgatója, a ktt Amerikában letartóztatott, visszaszállítás közben újból megszökött.

Cserna Endre nevét jól ismeri a közönség a rendőri krónikából. Pénzügynök volt hosszú ideig s a mikor a 120 százalékos kölcsöneivel elkerült halálba kergetnie néhány könnyelmű katonatisztet, pár ezer koronát gyűjtött és megalapította a *Merkantil-bankot*. Mint vezérigazgató belopta magát egy előkelő földbirtokos-familia barátságába és addig udvarolt a család legszebb leányának, a míg feleségül vette. A házasságból is üzletet csinált. A *Merkantil-bank* egész alaptőkéjét elsikkasztotta, a pénzt egy kardalozóval elmulatatta és az összeget a leánya hírnevét, boldogságát féltő apóssal fizettette vissza. A házasság később felbomlott és Cserna az após által befizetett összeget is elsikkasztotta és bejelentette, hogy a bank fizetéseképtelen.

A *Merkantil-bank* még felezárolás alatt volt, amikor Cserna kétezrezer koronával megalapította az *Unió bank részvénytársaságot*. Itt megismételte a *Merkantil-bank*-nál már sikeresen végrehajtott alaptőke elsikkasztást, de amikor a múlt év novemberében a bank felszámolt, kiderült, hogy betéti könyveket hamisított, sőt magánfelektől börzejáték céljaira átadott néhány ezer koronát is elsikkasztott és hátat fordított Budapestnek.

Talán sikerül kijutnia Amerikába, ha a véletlen nem jár közbe.

A rendőrség kereste Székely Ferenc ügyvédjelöltet, a ki a főnökétől 6000 koronát elsikkasztott. Híre járt, hogy Amerikába készült.

Ezért a tengeri kikötővárosokba táviratoztak utána. Brémából megjött a válasz, hogy ott egyetlen egy magyar ember ült csak egy Newyorkba menő hajóra. Ezt az embert Cserna Endrének hívják.

A rendőrség érdeklődni kezdett, ki az a Cserna Endre és csakhamar kiderült, hogy több feljelentés érkezett ellene a főkapitányságra.

Nyomban táviratoztak Newyorkba, hogyha a Norddeutscher hajóján Cserna Endre oda megérkezik, tartóztassák le, illetőleg partraszállás esetén küldjék vissza. Februárban meg is történt az esemény. Az amerikai bevándorlókat ellenőrző bizottság Cserna Endrét megtalálta a Norddeutscher hajóstársaság egyik hajóján és

nem engedte meg a partraszállást,

hanem ugyanazzal a hajóval, amelyen megérkezett, visszaküldte Brémába, ahonnan elindult. Erről értesítette is a budapesti főkapitányságot. A rendőrség nagy gaudiummal fogadta a hírt, táviratot küldött Brémába, hogy mihelyt visszatér oda Cserna, tartóztassák le és már a kiadatása iránti lépéseket is megtette. De eredménytelenül: írja

AZ EST.

A hajó meg is érkezett Brémába, de nem találták rajta Csernát. A hír megdöbbentette a rendőrséget és puhatolni kezdtek, hogy mi történt a szélhámos vezérigazgatóval? Newyorkból arról értesítették a rendőrséget, hogy Cserna ugyanazzal a hajóval visszautazott, de Brémába mégse érkezett meg. Hogyan tűnhetett el a hajóról? Ekkor derült ki, hogy a hajó Bréma előtt kikötött egy kisebb németországi kikötővárosban, ahol

Cserna Endre egyszerűen kísért a hajóról és megugrott.

Lehet, hogy más uton fordult vissza Amerikába.

De hogy a komikum teljes legyen, nem egyedül szökött meg. Ugyanazon a hajón igyekezett Amerikába Pataki Rudolf könyvelő, a ki pár ezer koronát sikkasztott a gazdájától. Cserna Patakit is magával vitta és most együtt kacagnak az amerikai kiadatási eljárás fonák-ságain.

A rendőrségnek az lett volna a dolga, hogy ne csak a brémai rendőrséget értesítse, hanem minden kikötővárost, a hol a hajó megáll.

Délután két órától öt óráig az egész főváros nevetett a rendőrség ügyetlenségén.

Mi történt azonban öt órakor? Ekkor megjelent a főváros utcáin

A NAP

és rettentően lecaffolta a két órai kollégát.

Plakátnagyságu betűkkel írta meg, hogy Cserna Endre teljesen biztos helyen van Budapestben, mert a gyűjtőfogházban vigyáznak reá, a mint ezt *Kisfaludy* fogházfelügyelő az említett lap tudósítója előtt kijelentette.

MULATSÁGOK.

(=) Az Acsev. dalárda népnőnepe pünkösdi vasárnapján, május 15-én lesz a városligetben. Az ünnepély díszét emelni fogja az összes aradi dalárdák nagy hangversenye, a „Meteor” kerékpár klub virágkorzója és a Toldi atletikai klub bíróversenye. A virágkorzó két legszebb kerékpár tulajdonosa értékes tárggyal, a bíróverseny 10 nagy ezüst éremmel lesz díjazva.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 29-én az időjárás: száraz, enyhe.

— **Tagválasztások a Tudományos Akadémiában.** (Tisza István gróf és Mikszáth Kálmán tiszteletbeli, Herczeg Ferenc rendes tagok.) Fővárosi tudósítónk jelenti: A Magyar Tudományos Akadémia ma délután tartotta évi nagygyűlését, melyen az egyes osztályok tagajánlásai fölött döntött a plénum. A választás eredménye a következő: Elnökké ismét Berzeviczy Albertet, másod-elnökke Bedőthy Zsoltot választották meg. Az első osztályban tiszteletbeli tagokká: Baksay Sándort, Benzur Gyulát, Mikszáth Kálmánt, Rónai Horváth Jenőt és Tisza István grófot, rendes tagokká Némethy Gézát, Munkácsy Bernátot, Hegedűs Istvánt, Herczeg Ferencet és Badics Ferencet, levelező-tagokká Breyer Jakabot, Gárdonyi Gézát, Vojnovich Gézát választották meg. A második osztályban: Matlekovics Sándor tiszteletbeli, Pauer Ákos és Hodinka Antal levelező-tagok lettek. A harmadik osztályban: Daday Jenő, Taagl Ferenc, Méholy Lajos rendes, Szarvassy Imre, ifj. Bntz Géza, Barabás Samu, Fekete Lajos, Huttyra Ferenc és Kertész Kálmán levelező-tagokká választották.

— **A görög király lemondása.** Athénből jelentik: A királynak fiával és egyéb rokonaival Korfu szigetén való találkozásával végleges megállapodás jött létre a dinasztianak az államhoz való viszonyáról, különösen arról a viselkedéséről, amelyet a trónörökös a tisztéssel szemben tanusítani fog. Véglegesen eltörlötte a király, hogy lemond a trónról, de csak akkor, ha a trónöröklés kérdését rendezték.

— **Szerencsétlenül járt egyetemi tanár.** Bécsből jelentik: A tudományos világ egyik előkelő tagját, Kinböck egyetemi professzort, a radiologia tanárát borzalmas szerencsétlenség érte. Az egyetemi tanár a Práterben sétalovaglást végzett; a ló megbokrosodott a levett lovasát. Kinböck agyrázkódást szenvedett, s most haldoklik. A tragikus eset híre egész Ausztriában mély megdöbbenést keltett.

— **Dalnoky Viktor aradi tisztelől.** A P. N.-ben olvassuk: Dr. Dalnoky Viktor, az Operaház kitűnő baritonistája a napokban Aradon volt. Ezuttal nem vendégszeropelt, hanem kedves baráti körben ünnepelte huszadik évfordulóját érettségi vizsgájának. Ügyvédek, orvosok, hivatalnokok vettek részt ezen a találkozón, csupa meglett, derék ur-ember, akik között persze a legnevesebb Dalnoky volt. Természetesen ennek megfelelően őt külön ünnepelték. Amikor az estélyen megjelent, óriási virágkoszorút nyújtottak át neki — ünnepi beszéd kíséretében. Dalnokyt nagyon meghatotta ez a figyelem, boldog is volt mindvégig aradi tartózkodása alatt; az óriási bokréta azonban nyugtalanította egy kissé. Mit csináljon vele? Aradról Budapestig cipelje magával? ... Nem! Ilyet nem kívánhatott önmagától. De eldobni a virágot nem lehet, a derék iskolatársakat ez nagyon megbántaná! Tehát mit csináljon? Hamar kitűnő ötlete támadt. Még az ünnepélyes vacsora alatt bejelentette, hogy a gyönyörű virágokat elhelyezi a vértanuk szobrán. Ezzel a csokor-kérdés meg volt oldva. Másnap korán reggel felkelt, kocsiba ült és vitte a virágokat a vértanuk szobrához. Fél óra múlva pedig sietett ki a pályaudvarra. Ott azonban rettenetes meglepetés várt rá. A volt osztálytársak valamennyien megjelentek és „kárpótlásul” — egy még óriásibb virágtömeget nyújtottak át neki.

— **Jótekonyság.** Ottenberg Tivadar, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet segítő-alapjának 200 koronát adományozott. A nemes adományért ez nton is köszönetét fejezi ki Tedeschi Viktor elnök.

— **Aradi vasutasok Tisza István táborában.** A negyedik kerület választó polgárai tegnap este a városigeti Lukács-féle vendéglő helyiségében rendkívül élénk és látogatott pártgyűlést tartottak, amelyen különösen vasutasok jelentek meg nagyszámmal. Az aradi vasutasok minden rétege tekintélyes számmal volt képviselve a pártértekezleten: a hivatalnoki kar, mérnökök, altisztek jelentek meg. A pártértekezletet Neszera Aladár pártelnök vezette Fényes Dezső kerületi társelnökkel egyetemben. Az elnöki megnyitó után többen felszóltak. Így Krenner Zoltán dr. beszélt, aki elsősorban is a Justh-párt kétségbeesett erőfeszítéseit ismertette. Igen találóan jellemezte kortes munkájukat. A Justh-párt, — ugymond — utonutfélen azt hirdeti, hogy nagy többsége lesz és ugyanakkor az obstrukcióval is fenyegetődzik. Miként egyeztethető össze — ugymond — ez a kétféle szempont. Hiszen ha egy párt maga a többség, — akkor a legnagyobb jóku politikai esztelenség önmaga ellen hirdetni már előre is az obstrukciót. Csak hogy egészen más-ként áll a dolog. Justhék nagyra jól tudják azt, hogy a nemzeti öntudat a választásokon elsőpri öket az obstrukciót annak a pár erabernek tartják fenn, akiknek valahogyan sikerül majd mégis bejutniok a Házba. Nagy tetszés és sűrű helyeslés közben fejtegette ezután a szónok, hogy Arad városának minő érdekei kívánják Tisza István gróf megválasztását. Utána Vass István dr. vasuti fogalmazó beszélt. Igen ötletes ríposztal felelt a Függetlenség támadásaira. Ez a lap, — ugymond — őt állandóan támadja, mert a munkapárt hívének vallja magát és gunyosan kis Pistának hívja. Hát ő azt hiszi, hogy a vasutasok között nagyon sok ilyen kis Pista lesz, akik a „nagy Pistát” győzelemre fogják juttatni. (Zajos éljenzés, taps.) Majd Csoma Sándor vasuti altiszt beszélt. Ő nem kiabálja, hogy ki éljen; hanem leadja a szavazatát Tisza István grófra. Végül Csók Károly vizsgáló főkalauz beszélt. A kartársakhoz szólott, akiket tömörülésre hívott fel a nemzeti munkapárt zászlója alatt. A pártértekezleten elhatározták a vasutasok, hogy tömörülnek az aradi nemzeti munkapárt zászlója alatt és Tisza István gróf megválasztása érdekében a legnagyobb lelkesedéssel sikra szállanak. Kimondták a vasutasok azt is, hogy törekvésüktől semmiféle presszió vagy támadás sem fogja őket eltántorítani, s a választáson mind egy szálíg leszavaznak Tisza István grófra. A negyedik kerületi értekezleten a késő éjjeli órákig beszélgettek el a jelen voltak.

— **Kisiklott személyvonati kocsik.** Temesvárról jelentik: Ma délután fél négy órakor a józsefvárosi pályaudvaron pontosan elindult Szeged felé a személyvonat. Alig ért az első váltón túl, a hosszú vonat utolsó két kocsija rossz váltóállítás következtében kisiklott. Óriási pánik támadt, mert a kocsik zsufolva voltak utasokkal, akiknek azonban semmi bajuk nem történt. Fél órai késéssel a vonat folytatta útját.

— **Agyonlőtte a férjét.** Nürnberg-ből jelentik: Herbery Gusztáv ötvenéves tanár, a városi iskolák felügyelője ellen felesége merényletet követett el. Revolveréből négyszer férjére lőtt. A golyók Herberyt halálra sebeztek. A gyilkosság oka családi viszály volt. A merénylő feleséget letartóztaták.

— **Eljegyzés.** Ifju Tisza István gróf, Tisza István gróf fia eljegyezte Csáky Ily grófnőt, néhai Csáky Kálmán gróf és neje, szül Csáky Amália grófnő leányát.

— **Kell Manó cég ajánlja csipke és szalag különlegességeit.** Telefon szám 678. 652

— **Öngyilkos aggastyán.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Bethlen-utca 32. szám alatt lévő lakásán öngyilkos lett Maszik László 72 éves törvényszéki irodatiszt, aki egy beretvával elvágta a nyakát és meghalt. Öngyilkosságának az okát nem tudják. Valamikor övé volt a Bethlen-utca 32. számú ház. Agglegény maradt, s nemrégien elmezavar tünetei mutatkoztak rajta; jó családból való, Genersich egyetemi tanár sógora. Előbb egy törös bottal akart öngyilkosságot elkövetni. A tört beérősítette a fal és a szekrény közé s többször nekiszaladt. A mellén láthatók a sérülés nyomai s csak mikor ilyenformán eredménytelen maradt a kísérlet, akkor nyult a beretvára. Maszik eredetileg technikusnak készült, de eközben olyan súlyos idegbaj vett erőt rajta, hogy kénytelen volt pályáját félbeszakítani. Évek múlva, amikor betegségéből valahogy felgyógyult, jobb állás hiányában a törvényszékhez állott be napidíjasnak. Rendkívül magabazárkózott ember volt, nem érintkezett senkivel, csupán Genersichékkal. Tíz évvel ezelőtt Genersich tanár azt a házat, amelyben az öngyilkosság történt, s amely akkoriban az ő tulajdona volt, eladta és átköltözött Budára. Maszik azonban ott maradt abban a házban továbbra is. Hetvenkétéves volt már, amikor most kinevezték irodatisztá. Maszik nagyon el volt keseredve s többször bangoztatta Genersichéknek: Ha valami történik egyszer velem, ne lepődjete, ne ijedjete meg. Az utóbbi időben idegbaja oly nagy mértékben kifejlődött, hogy aludni nem volt képes. Az öngyilkos levelet nem hagyott hátra.

— **Veszélyben a vashidak szerelő állványai.** A resicai vasművek igazgatósága ma panasszal fordult Varjassy Lajos polgármesterhez és tudomására hozta, hogy az arad-ujvárdi hid szerelési munkálatainak alkalmazott munkásai életveszélyben forognak és a polgármester segítségét kéri a beállható szerencsétlenségek megállítására. A szerelési munkálatokat az ugynevezett kiségitő hidakon végzik, melyek csak lazán állanak a vízben és a vízjogi hatóság engedélye szerint tizenöt méteres nyílás van fentartva a vizen usztatott tutajok áteresztésére. Erről a marosmenti összes tutajozó vállalatokat értesítette annak idején a polgármester, de a figyelmeztetés eredménytelen maradt. A tutajok „négy fertályos” kötésekben érkeznek a szerelő hidakhoz és annyira megingatják azokat, hogy a resicai vasművek igazgatósága nem vállal felelősséget a bekövetkező szerencsétlenségekért. A polgármester azonnal intézkedett, hogy a közveszélyes állapot megszünjék. Utasította a rendőrséget, hogy éber figyelemmel vigyázza a tutajokat és kötelezze a talpak kettő osztására még a hidak nyílása előtt, mert azon csak két fertályos talpak uszthatók keresztül.

— **Tizenégyéves házaspár.** Budapestről jelentik: A József-utca 60. számú házban özv. Magyar Józsefnél letartóztatott a rendőrség egy 14 éves cigányfiút és egy 14 éves cigányleányt, akik négy hónap óta közös háztartásban éltek.

— **Ezelőtt négy hónappal —** mondotta a fiu, Csómór Géza cimbalmos — a bátyámnál, Lajosnál megismertem az Erzsit. Megszerettük egymást, azután a magunk szokása szerint megházasodtunk. Nagyon szépen éltünk, amíg valami Gasszi nevű fiu nem vetett szemet az asszonyomra.

Most előállott a leány. — Nem igaz, nagyságos ur! — mondotta Kulcsár Erzsi. En nem osaltam meg a Gézát. Csak őt szerettem, de mit tehetek róla, ha féltékeny volt. A tényállás kiderítése után a gyermek-házásokat a gyermekbiróságnak adták át. Itt Radák György dr. egyelőre fogságban tartotta a 14 éves menyecskét és hasonló kóru élettársát.

— Zalogcédula család. Tegnap megírtuk, hogy Ruksevka Margit kecskeméti magánzónó feljelentést tett a fővárosi rendőrségen, hogy a Budapesti Országos Zalogkölosön Intézetnél kilencszáz koronára elzalogosított ékszerei eltűntek. A rendőrség ma Mozer Emil ügynököt, aki részint Földváry részint Fischer néven üzte csalásait, mint Ruksevka ékszereinek tolvaját letartóztatta, még pedig okirathamisítás, lopás és csalás büntette miatt. Ez a Mozer azelőtt ligeti artista volt, majd züllött zenés kávéházakban énekelt, míg nemrég kereskedelmi és pénzügyi irodát csinált. Ujságokban hirdette, hogy olcsó kölcsönt szerez zalogcédulákra. Így került hozzá Ruksevka Margit is, aki három zalogcédulát zalogosított el nála. Az egyiket, a 900 koronásat Mozer januárban kiváltotta, a zalogkölosön intézet a kölcsön díj visszafizetése után az ékszereket kiszolgáltatta, hiszen nem tudhatta, hogy csalóval van dolga. Mikor Ruksevka jelentkezett három zalogcédulájáért, Mozer csak kettőt tudott visszaadni, azt mondta, hogy a harmadik elveszett. A károsult nő azonban nem nyugodott meg, feljelentést tett és ma már Mozer ur hüvösön ül.

— Hamis százkoronások. Arad környékét eddig ismeretlen ügyes bankógyárosok hamis 100 koronásokkal árasztották el. A sikerült utánzatokból három darab a rendőrség kezére került, még pedig úgy, hogy az aradi postahivatalhoz befolyt pénz között fedezték fel az ügyes hamisítványt. Hasonló felfedezésre jöttek Makón is. Az aradi rendőrség él a gyanúval, hogy e százkoronásokból már sok forog közkézen a ezért nyomozásra szólította fel a vidék összes rendőrségeit. A vidéki rendőrségekhez érkezett megkeresés szerint a hamis százasok leírása a következő:

A hamisítványon a számok úgy magyar, mint a német szövegen kissé ferdén vannak nyomva, a bankjegyen az egész rajz a valóditól mintegy 2 mm-el kisebb, a szín árnyalatok az eredetinel sötétebb zöld színűek, az alapnyomás, valamint a szövegben levő kerek rózsák alakja hamisítványon nem látható. Mindkét oldalon a szöveg közepén levő „Száz korona” Hundert kronen szavak fehér árnyalata hiányzik, ugyancsak az itt elhelyezett apró piros pontok a hamisítványban zöld színűek. A papír az eredetivel minőségére szintén eltérő, durvább, a tapintásnál érezhető, hogy nincs kellőleg simítva, illetve fényezve. A hamisítvány száma: 19094. Serie 1221. Ugyancsak leírású és számú hamisítvány került forgalomba Makón, 1909. november 14-én az országos vásár alkalmával és ugyanilyen leírású és számú hamisítványt küldött be 1910. február hó 1-én az aradi postahivatalba a pankotai (Arad m.) postahivatal.

A Makón forgalomba hozott 100 koronás hamisítványt egy 30 év körüli magas termetű, erős testalkatú, barnás arcszínű, kis fekete bajszú, borotvált arcú, hosszú fekete bársony galléros kabátot, ugyanilyen színű pantalló nadrágot, fekete kalapot viselő egyén adta egy makói iparos nevének azzal, hogy ha azt forgalomba tudja hozni, az összeg fele az övé lesz a óvatosságra intette s kioktatta még arra is, hogy a személyére vonatkozó adatokat el ne árulja. Az aradi, illetve pankotai postahivatalba befolyt hamisítványok forgalomba hozójára nézve ezideig semmiféle adat nincs. Mint-hogy a forgalomba került hamisítványok egyforma számmal és sorával bírnak és mindenben hasonlóak egymáshoz, kétségtelen, hogy egy forrásból származnak. A rendőrség e megkeresés folytán a legszélesebb körű nyomozást tette folyamatba.

— Halálra ítélt gyilkos. Luzernből jelentik: A felső bíróság megerősítette azt a halálos ítéletet, amit a bíróságok Muff négyzerecs rablógyilkosra mondottak ki. Az ítéletet Muffon bolnap hajtják végre.

— Kémkedő leányok. Párisból jelentik: Néhány nap előtt a rendőrség névtelen levelet kapott, hogy két francia műszaki katona féltékenyen őrzött titkokat árult el egy külföldi kémkedő hálózat ügynökeinek. A névtelen levél megjelölte a bűnös katonákat és pontos adatokat tudott arról, mint juttatták el az árulók az új ágyuzóvár szerkezetének rajzát kedveseik után a külföldi kémekhez. A feljelentés szerint ezek a leányok is a kémkedő iroda szolgálatában állanak. A detektívek napokon át szemmel tartották a gyanús műszaki katonákat és kedveseiket. Az egyik detektív tegnap este abban a pillanatban fogta el az egyik leányt, amikor a külföldi ügynököktől levelet vitt szeretőjének. Ezt a levelet is sikerült felfogni. Az volt benne, hogy az ágyuzóvár rajza nem teljes, a keresztmetszet képét is szerezzék meg. Így kerültek kézre a francia kémek.

— A balletmester háreme. Drezdából jelentik: Az udvari operaháznak nagy botránya van. Mi lehet a botrány tárgya, ha operáról van szó? Természetesen a balletkar. A „Dresdener Rundschau” című lap annak idején megírta, hogy Berger balletmester valóságos háremet tart magának az opera balletkarában. Viszonyt folytat a ballet legtöbb tagjaival, aki pedig nem hajlik szerelmes ajánlataira, annak igen rosszul megy az operánál. Így például az egyik magántáncosnőt folyton eldörbent helyezi, szerepelteti, fizetésemelést szerez neki, mert azzal régóta viszonya van. A másikat ellenben állandóan mellőzi, mert nem hallgatja meg őt? Azonkívül a próbák alatt képtelenül goromba volt a balletkar tagjaival. Kaszányában sem ejtik ki pirulás nélkül azokat a kifejezéseket, amelyeket Berger balletmester állandóan használt a kar hölgyeivel. A balletkar e miatt többször panaszt tett a főintendánsnál, de hiába, mert Bergernek igen magas helyen nagy protekciója van. Egy ízben azonban az egész kar írásbeli panaszt adott be az intendánshoz. Ekkor vizsgálató indították és Bergert dorgálásra is ítélték. A drezdai lap cikke miatt a balletmester sajtópárt indított és a tárgyalás most folyik zártajtók mögött, közönség és sajtó kizárásával. Bergert minden áron szeretnék kihuzni a bajból előkelő protektorai. Mert egyrészt sok szívességet tett a drezdai társaság szerelmes szívű kitűnőségeinek, másrészt pedig a királyi hercegnek ő a tánc- és — illemtanára.

— Tizennégy éves menyecske. Nevezetes esemény gyanánt jegyezte fel ma az állami házassági anyakönyvbe Szondy Béla aradi anyakönyves a Zacharie Krisztina és Csetz Pál menyegzőjét. A vőlegény egy ötvenes földműves, szegény, két keze munkája után élő fiatalember, róla semmi mondani való nincs. Az aradi anyakönyvi hivatal azonban annál több fontosságot tulajdonít annak, hogy Zacharie Krisztina leányasszony járult Szondy páter elé. Ő az a nevezetes személy, akit elsőnek írtak be az állami anyakönyvbe és aki házasságához állami anyakönyvi kivonatot használhat már. Ebből az is megtudható, hogy a boldog menyasszony még alig mulott tizennégy esztendő, mert az állami anyakönyvet 1895. október elsején nyitották ki először. A fiatal asszony miniszteri engedéllyel mondhatta csak ki a boldogító „igen”-t a házasságkötés alkalmával. Az anyakönyvi hivatal tisztviselői lelkesen megéljenztek a nevezetes házaspárt.

— Nader J. Arad (Minorita palota) késműves. Közelgő fűrdőidény alkalmából értesitem az úri hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legfinomabb a legcélszerűbb hajszító vasaim, u. m. ondulozó, krepplő és hajfodorító, melyeket mai naptól legjutányosabb árák mellett árusítok el.

— Bölsche: Szerelmem az élek világában. Bölsche művének legnagyobb értéke becsületességében, nyíltságában rejlik. Megszívelésre méltó mindenkinek, akik korunk írói között arra törek-szenek évek óta, hogy az „örköstelen” műveket kiírják. Bölsche műve ezzel szemben a szípen megírt igazság, a tudás. A három kötetes munka 18 korona, bekötve 24 K. — Kapható Ingusz I. és fia könyvkereskedésében.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére! — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyászati
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, közhányásnál, cukor-
betegségnél, vörhenynél és hurutos bántal-
magnál kitűnő hatása.
Természetes vasmentes savanyvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST, Salnya-Lipóci Salvator-áruhá-
zállalat, Budapest, Rudóitrákp. 2. 1942

VÁROS ÉS MEGYE

Állatkórház Aradon. Rákóczy József arad-járási állatorvos ma igen érdekes tervét közölte a városi tanácssal. Városi támogatást kér Aradon létesítendő állatkórház részére. Körvényében bőven indokolja eme állategészség-ügyi intézmény létesítésének szükségességét és közgazdasági hasznát és ama humanus szemponton kívül, mely az állat fájdalmainak enyhítésével jár a szakszerű kezelésben, főleg az-zal érvel a kórház szükségessége mellett, hogy a beteg jószág gyógyítása ott sokkal alaposabb és gyorsabb mint a piszkos és levegőnélküli istállóban, ahová az állatorvos egyszer-kétszer elmegy és a kezelést laikusokra kell bízni.

Az élővízcsatorna mellett, a Nagyváradit-
uton óhajta az orvos a kórházat létesíteni és a várostól 800 négyszögöl ingyen telket, 15 évi adómentességet kér. Ezzel szemben kötelezi magát arra, hogy ő és örökösei 15 évig fen-tartják a kórházat, a hol a szegénysorsu lakó-ság állatjait ingyen rendelésben részesíti az ambulatóriumban. Belgyógyászati és sebészeti osztályokon kívül szervezne állatmentő állo-mást is, ahol éjjel-nappali szolgálat lenne és rögtöni segílyt nyujtanának. Egyik fontos szolgálati ága lenne a kórháznak az adás vételi ügyletekből folyó kérdéseknél hiteles betegségi láttelepek és bizonyítványok kiállítás. Rendezne loápoló, lovászi és kocsiastanfolyamokat vasár-nap délutánok, ezen kívül pedig állandó lo-patkoló tanfolyamok is tartatnának. Rákóczy orvos érdekes beadványával a szombati ülésen foglalkozik a tanács.

SPORT.

+ A kereskedelmi alkalmazottak országos cse-portjának fociball csapata május 1-én (vasár-nap) mérkőzik az A. A. K. csapatával a Török-
utcai sporttelepen. A budapesti kereskedők sport-szeretete hozta létre néhány évvel ezelőtt ezt a fiatal, életerős együletet. Ez a lelkes csapat napi fárasztó munkáját elvégezve siet ki a sportte-lepre, hogy elfáradt testét felüdítse. A keres-kedők pesti csapata teljes első csapatával jön le, mert tudatában van annak, hogy az A. A. K. erős ellenfele lesz. Az A. A. K.-nak ez már negyedik mérkőzése lesz az idén, melyet új összeállításban fog játszani, hogy csak magá-nak biztosítsa a győzelmet.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 257

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Aradi és csanádi egyesült vasutak.**MEGHIVAS****az aradi és csanádi egyesült vasutak**

részvénytársaság

XXIX. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában levő igazgatósági helyiségben, 1910. évi május hó 31-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1909-ik év üzletéről.

2. A felügyelő-bizottság ide vonatkozó jelentése. ezzel kapcsolatban az 1909-ik évre vonatkozó üzleti zárószámadások és mérleg előterjesztése, a mérleg megállapítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.

3. Határozat a tiszta nyereség hováfordítása tekintetében.

4. A m. kir. kormány 1755/1910. sz. engedélye alapján a társaság tárcájában levő 1960 drb. 392.000 korona névértékű törzsrészvény megsemmisítése, s azok helyett 1960 drb. 392.000 korona névértékű 5% ra jogosító, egyenként 200 korona névértékű másodsorozatu elsőbbségi részvény kibocsajtása, s ennek megfelelőleg az alaptőkének leszállítása és egyidejűleg megfelelő felemelése valamint az alapszabályok 7. §-ának ily irányu módosítása feletti határozathozatal.

5. Az alapszabályok 40-ik §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyének, valamint az elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatósági tagsági helynek választás utján való betöltése.

6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.

7. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít, a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt

Aradon: a társaság főpénztáránál,

Budapesten: a Magyar Agrár és Járulékbanknál,

Bécsben: Schoeller & Comp. uraknál,

Berlinben: Nationalbank für Deutschland; Bank für Handel und Industrie és Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt & Co. uraknál,

m/m Frankfurtban: Dresdner Bank in Frankfurt a M. leteendők, hol azokról megfelelő elismervények adataknak.

Arad, 1910. április havában.

1877

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Fehér Kereszt-szálloda épület.

Telefon szám 100.

Osztályosorsjegyek

a folyó évi május hó 19-én kezdődő húzáshoz nagy számválasztékban már kaphatók.

Ajánljuk a következő szerencseszámokat:

58975	65123	91762	91768
4261	12679	34627	65122
8796	13233	53956	91757
4265	12686	12697	34629

Eredeti árak: Egy nyolcad K. 150, egy negyed K. 3.—, egy fél K. 6.—, egy egész K. 12.—

A fenti számok kizárólag csak nálunk kaphatók.

Vidéki megbízások azonnal elintéztetnek.

A nálunk vásárolt 12698 számú osztályosorsjegy 600.000 koronát nyert.

Aradi Ipar és Népbank pénzváltó üzlete

Alaptőke 2,250.000 korona; Tartalékalapok 1,000.000 korona.

Takarékpénztári betétek. Előlegek értékpapírokra. — Mindennemű sorsjegyek és értékpapírok, érc és idegenpénzek vétele és eladása.

— A magy. kir. szabad. osztályosorsjáték főelárusító. —

